

Для детального аналізу результату виконання кошторису за загальним фондом пропонуємо вести аналітичний облік до субрахунка № 431 «Результати виконання кошторису за загальним фондом» в розрізі КФК і КЕКВ (наказом Державного казначейства України № 100 від 6.10.2000 р. «Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку бюджетних установ та порядку їх складання» ведення аналітичного обліку до цього субрахунку не передбачено).

Л. М. Докієнко, аспірант

І. В. Височин, аспірант

Київський національний торговельно-економічний університет

ІНФОРМАЦІЙНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Швидка зміна поточних завдань і високий ступінь невизначеності є характерними ознаками здійснення фінансово-господарської діяльності торговельних підприємств. В таких умовах доступність точної і своєчасної інформації часто визначає успіх окремих напрямків діяльності та сприяє забезпеченню і підтриманню нормального фінансового стану підприємств торгівлі.

Як відомо, фінансова діяльність має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження і ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власного і позикового капіталу, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування торговельного підприємства. Саме тому, постає необхідність моніторингу фінансового стану торговельного підприємства, який являє собою комплексне поняття, що дає змогу оцінити його фінансову конкурентоспроможність, тобто кредитоспроможність, платоспроможність, ділову активність, прибутковість та фінансову стійкість. Це необхідно робити систематично з використанням різних методів, прийомів і методик аналізу, що дасть критичну оцінку фінансового стану підприємства як у статичі, так і у динаміці, дасть змогу визначити «болючі точки» у фінансовій діяльності підприємства та способи більш ефективного використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення.

Безперечно, нормальний фінансовий стан торговельного підприємства формується під впливом всієї фінансово-господарської

діяльності, тому його оцінку можна об'єктивно здійснювати лише за допомогою комплексу, системи показників, які детально і всебічно характеризують фінансово-господарське становище торговельного підприємства.

Показники оцінки фінансового стану торговельного підприємства мають бути такими, щоб усі, хто пов'язаний з підприємством економічними відносинами, могли б одержати відповіді на питання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність продовження або встановлення таких відносин з підприємством.

З метою аналізу фінансового стану торговельного підприємства виникає необхідність у залученні певного обсягу інформації, яка б відповідала наступним критеріям: достовірність, оперативність, систематичність, точність та повнота.

Формування ринкової інфраструктури в Україні поставило нові вимоги до фінансової інформації про діяльність суб'єктів підприємництва. Носієм такої інформації, яка є об'єктивною та має юридичну силу, в ринковій економіці і виступає фінансова звітність підприємства.

Фінансова звітність має велике значення як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів інформації, однак, якщо внутрішні користувачі мають можливість залучати для аналізу ще й дані бухгалтерського обліку та іншу внутрішню інформацію, то для зовнішніх користувачів звітність є основним джерелом отримання інформації про діяльність та фінансовий стан того чи іншого підприємства.

За останні роки відбулися радикальні зміни в складі бухгалтерської звітності підприємств, яка тепер наближена до вимог міжнародних стандартів. Крім форм, регламентованих Міністерством фінансів України, використовуються й відомчі спеціалізовані форми. Все це суттєво змінило інформаційну базу для аналізу фінансового стану підприємств, що не могло не вплинути і на його методику.

Питання зіставлення українських та міжнародних стандартів обліку і звітності в Україні почали розроблятися лише нещодавно. Першими заходами у цьому напрямку стало прийняття нових Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. На сьогодні цей процес триває і приведення системи бухгалтерського обліку і звітності в Україні до вимог міжнародних стандартів є особливо актуальним.

Крім того, в господарській практиці України має місце недооцінка ролі фінансової звітності, внаслідок чого:

✓ втрачається вплив на процеси, що відбуваються безпосередньо на підприємстві, знижується ступінь ефективності управ-

ління, об'єктивно необхідного на сучасному етапі розвитку ринкових відносин;

✓ втрачається можливість реальної оцінки та прогнозування фінансового стану підприємств і зменшення ризику в підприємницькій діяльності.

Фінансова звітність, яка ґрунтується на даних бухгалтерського обліку, є найвищим рівнем узагальнення різних економічних показників діяльності підприємства.

Саме тому, на основі проведення дослідження щодо змісту фінансової звітності в Україні як основного джерела фінансової інформації про діяльність підприємств та їх фінансовий стан, можна зробити висновок, що модель звітності, яка існувала до недавнього часу, не могла давати користувачам необхідної інформації без попереднього коригування і додаткового залучення даних, і потребує вдосконалення.

Звітність, що формується в рамках підприємства, розкриває різні сторони його функціонування та базується на взаємопов'язаних видах господарського обліку і у відповідності до нього поділяється на оперативну, бухгалтерську, податкову та статистичну.

При розгляді інформаційних основ аналізу фінансового стану торговельного підприємства не можна не звернути уваги на недоліки існуючої фінансової звітності.

Так, при обчисленні оціночних показників фінансового стану торговельного підприємства спостерігається незіставність даних форми № 1 і форми № 2, що потребує додаткових розрахунків з метою приведення у відповідність даних Балансу підприємства і Звіту про фінансові результати (привести у зівставність динамічні та статичні показники).

Об'єктивний аналіз фінансового стану торговельного підприємства потребує чіткого розмежування активів на оборотні й оборотні (неоднозначність віднесення до тієї чи іншої групи витрат майбутніх періодів) та джерел їх формування на власні і позикові (неоднозначність віднесення цільового фінансування та доходів майбутніх періодів до власного чи позикового капіталу).

Аналіз фінансового стану також ускладнюється недостатньою періодичністю складання звітів про рух грошових коштів та про власний капітал (один раз на рік), що тягне за собою необхідність залучення додаткової інформації з оборотних і сальдових відомостей бухгалтерського обліку.

На наш погляд, існуючі форми фінансової звітності в Україні потребують значного вдосконалення і мають носити узагальню-

ючий і сконцентрований характер, складатися з обґрунтованою періодичністю і не повинні мати неоднозначних трактувань.

Отже, цінність і своєчасність будь-якого управлінського рішення значною мірою залежить від здатності управління в потрібний момент зібрати, проаналізувати та проінтерпретувати інформацію.

Слід погодитися з рядом авторів, що визначають інформацію як сукупність корисних відомостей, які є об'єктом збирання, реєстрації, зберігання, передавання і перетворення.

При цьому інформація виступає як ресурс, який може накопичуватися, реалізовуватися, поновлюватися, є придатним для колективного використання та у процесі споживання не втрачає своїх якостей. Отже, інформація — головний елемент будь-якої функції управління і, безперечно, такого важливого напрямку як оцінка фінансового стану торговельного підприємства.

Інформаційне ж забезпечення являє собою певну динамічну систему отримання, оцінки, зберігання та переробки даних з метою прийняття управлінських рішень.

При розробці складу інформаційних форм для аналізу фінансового стану торговельного підприємства головне — це комплексний підхід, який полягає в тому, щоб у звітності різних видів розглядалася інформація щодо всіх напрямків його діяльності і періодичність її складання відповідала всім потребам у проведенні такого роду аналізу.

Таким чином, структурована інформація, необхідна для забезпечення аналізу фінансового стану торговельного підприємства, складає інформаційне поле. Для ефективної роботи підприємства слід знати і постійно удосконалювати структуру інформаційного поля і роботу з ним. Керівництво підприємства при розв'язанні кожного з напрямків фінансового аналізу повинно вивчати його на необхідність в інформації. На основі цього під кожен напрямок потрібно розробляти структуру необхідної інформації. Також необхідно визначати спосіб обробки інформації, методи її аналізу, періодичність і форму виведення результатів аналізу, визначити коло осіб, які займаються аналізом, і тих, хто повинен готувати рішення, встановлювати способи і строки їх прийняття і реалізації.

Отже, створення певної системи фінансово-економічної інформації є необхідною базою для проведення аналізу фінансового стану торговельного підприємства, адже, адекватність аналітичних моделей реальним процесам, точність результатів аналізу і прийнятих на його основі управлінських рішень напряму залежить від рівня та якості інформаційного забезпечення.